

Opis ryzyka związanego z oferowaniem i zarządzaniem Dobrowolnym Funduszem Emerytalnym PZU (Funduszem)

1. Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanej stopy zwrotu z inwestycji w jednostki rozrachunkowe Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego PZU – Fundusz nie jest funduszem o gwarantowanej stopie zwrotu, ale o określonej strategii inwestowania; na przyszłą stopę zwrotu Funduszu wpływ ma wiele czynników i ryzyk opisanych poniżej. Nie można w pełni przewidzieć efektów działania wszystkich czynników, a niektóre z nich mogą w sposób negatywny wpłynąć na osiągniętą przez Fundusz stopę zwrotu.
2. Ryzyko koniunktury gospodarczej – instrumenty z portfela inwestycyjnego Funduszu, przede wszystkim udziały w spółkach giełdowych, są wyceniane w oparciu o ich aktualne i przewidywane wyniki finansowe, które w dużym stopniu zależą od koniunktury gospodarczej; są one wysokie w fazie intensywnego rozwoju gospodarczego i niższe w fazie spowolnienia lub zastoju. Cykle wzrostowe i spadkowe gospodarki trwają zwykle po kilka lat, przy czym na ogół cykle wzrostowe są dłuższe. Klient ponosi ryzyko wycofania środków z Funduszu w okresie złej koniunktury gospodarczej, kiedy wyceny rynkowe spółek są niższe.
3. Ryzyko inflacji – ryzyko spadku siły nabywczej środków ulokowanych w jednostkach Funduszu. Występowanie inflacji może spowodować, że po uwzględnieniu jej wpływu, stopa zwrotu Funduszu w ujęciu realnym będzie zdecydowanie niższa niż w ujęciu nominalnym, a siła nabywcza środków niższa niż w momencie dokonywania inwestycji w jednostki Funduszu.
4. Ryzyko rynkowe – ryzyko spadku wartości aktywów Funduszu wskutek zmian wyceny składników portfela inwestycyjnego. Aktywa funduszu wyceniane są codziennie w oparciu o ceny instrumentów z rynków finansowych. Ceny rynkowe zależą głównie od wielu czynników makroekonomicznych, m.in.: od obecnego i przewidywanego stanu gospodarki, poziomu stóp procentowych, kursów walutowych ale również podlegają ciągłym fluktuacjom wynikającym ze zmian popytu i podaży. Wpływ na wahania cen mają także efekty psychologiczne: przy pesymistycznych nastrojach wyceny instrumentów finansowych mogą ulec znacznemu obniżeniu oraz mogą wzrosnąć do wysokich poziomów, gdy na rynku panuje optymizm. Takie fluktuacje cen, zależne od przyszłych zdarzeń i przez to trudne do przewidzenia, zwiększają niepewność wartości portfela na końcu inwestycji, zwłaszcza w przypadku okresów kryzysów finansowych, kiedy zmienność cen rynkowych instrumentów finansowych bywa szczególnie wysoka.
5. Ryzyko specyficzne – ryzyko działalności gospodarczej m. in. poszczególnych spółek, czy jednostek samorządowych, których instrumenty finansowe znajdują się w portfelu inwestycyjnym Funduszu. Sytuacja biznesowa i finansowa przedsiębiorstw zmienia się w zależności od sytuacji w branży, w jakiej to przedsiębiorstwo działa, działań konkurencji, strategicznych decyzji podejmowanych przez kierownictwo i od zdarzeń losowych. Pogorszenie sytuacji finansowej spółki może przynieść czasowe lub trwałe obniżenie jej cen na rynku finansowym.
6. Ryzyko kredytowe – ryzyko pogorszenia się sytuacji emitenta instrumentów finansowych znajdujących się w portfelu inwestycyjnym Funduszu, w wyniku czego jego zobowiązania są regulowane z opóźnieniem, tylko w części lub nie są regulowane w ogóle.

7. Ryzyko stopy procentowej – stopy procentowe głównie wpływają na rentowności dłużnych instrumentów finansowych. Gdy stopa procentowa wzrasta, najczęściej rentowności rynkowe także rosną, a ceny obligacji o stałym oprocentowaniu maleją, natomiast przy spadku stopy procentowej przeważnie spadają także rentowności a ceny obligacji o stałym oprocentowaniu rosną.
8. Ryzyko walutowe – ryzyko zmiany kursu złotego do innych walut światowych. Kursy walutowe bezpośrednio wpływają na wartość aktywów notowanych na rynkach zagranicznych w walutach obcych. Długotrwałe zmiany kursów walut mają wpływ na sytuację biznesową spółek krajowych, w działalności których istotne znaczenie ma wymiana zagraniczna. Zmiana kursów walutowych wpływa także na sytuację ekonomiczną podmiotów gospodarczych posiadających zobowiązania finansowe w walutach obcych. Ponadto kurs złotego oraz oczekiwanie jego zmian mają wpływ na popyt inwestorów zagranicznych na rynkach krajowych, a więc i na ceny aktywów na rynku wewnętrznym.
9. Ryzyko płynności – niedostateczna płynność powoduje, że aktywa Funduszu, dla których prognozowany jest spadek wartości, nie mogą być sprzedane w krótkim czasie i bez znacznego wpływu na ich cenę. Niedostateczna płynność pogłębia ryzyko działalności gospodarczej i ryzyko kredytowe powodując, że niekorzystna zmiana cen składników portfela inwestycyjnego staje się trudna do uniknięcia.
10. Ryzyko koncentracji – ryzyko nadmiernego (nieadekwatnego do płynności lub struktury benchmarku) zaangażowania aktywów w instrument lub sektor rynku. Niekorzystne zmiany cen mogą spowodować nadmierną stratę Funduszu.
11. Ryzyko związane z przechowywaniem aktywów – ryzyko spadku wartości aktywów w związku z niewywiązywaniem się Depozytariusza ze swoich zobowiązań.
12. Ryzyko rozliczenia – ryzyko spadku wartości aktywów Funduszu w związku z niewywiązywaniem się drugiej strony transakcji ze swoich zobowiązań.
13. Ryzyko uregulowań prawnych – atrakcyjną stroną inwestowania w dobrowolne fundusze emerytalne jest unikanie wyższych podatków w przypadku wyższych dochodów obecnie i płacenie podatków, w okresie emerytalnym, gdy dochody są niższe. Jednak uregulowania prawne mogą ulec zmianom i negatywnie wpłynąć na opłacalność inwestycji.
14. Ryzyko wystąpienia okoliczności, na które uczestnik Funduszu nie ma wpływu lub ma ograniczony wpływ, a w szczególności: możliwość otwarcia likwidacji Funduszu, przejęcie zarządzania Funduszem przez inne Towarzystwo, zmiana Depozytariusza lub innego podmiotu obsługującego Fundusz, zmiana polityki inwestycyjnej Funduszu.